

POSTANOWIENIE

Dnia 10 maja 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk

w sprawie z powództwa K. K.
przeciwko Skarbowi Państwa - Ministrowi Środowiska
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 maja 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 11 lipca 2017 r., sygn. akt V Ca (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powódki na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset 00/100) złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten

odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującego od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powódka K. K. powołała się na jej oczywistą zasadność z uwagi na błędne przyjęcie przez Sąd Okręgowy, że fakt reprezentowania powódki przez kwalifikowanego pełnomocnika jest równoznaczny ze związaniem sądu wskazaną podstawą prawną powództwa. Wskazała również, że roszczenie powódki powinno być oparte o art. 11 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (jedn. tekst: Dz. U. z 2017 r., poz. 788 ze zm.).

Jak wyjaśniano wielokrotnie w judykaturze Sądu Najwyższego, przesłanka oczywistej zasadności (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątpienia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zarzuty oczywiście uzasadniają zasadność wniesionego środka zaskarżenia. Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter i być dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156).

Bliższa analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwalała przyjąć, by była ona – w przedstawionym rozumieniu – oczywiście uzasadniona. Racją jest, że sąd nie jest związany podstawą prawną żądania

przytoczoną w powództwie, jak i podaną w toku postępowania (*iura novit curia*), co dotyczy również sytuacji, w której strona jest zastępowana przez kwalifikowanego pełnomocnika procesowego. W zaskarżonym wyroku nie zanegowano jednak tego stanowiska, a dokonanie oceny prawej żądania w świetle art. 417 i art. 417¹ k.c. wiązało się z tym, że zdaniem Sądu nie tylko podstawa prawna, lecz także podstawa faktyczna powództwa, jak również powiązana z nią inicjatywa dowodowa powódki, skoncentrowane były wokół odpowiedzialności Skarbu Państwa w związku z zaniechaniami (działaniami) w sferze legislacji. Stwierdzenie to znajdowało odzwierciedlenie w materiale sprawy, w tym w treści pozwu i składanych przez powódkę pism procesowych. Podkreślenia wymaga, że w świetle art. 187 k.p.c. podstawową powinnością powoda jest określenie żądania, co dotyczy także jego podstawy faktycznej, w zakresie której obciąża go ciężar przytoczeń i ciężar dowodzenia.

Nie można przy tym nie zgodzić się z powołanym przez Sąd Okręgowy stanowiskiem, że jakkolwiek ocena prawna żądania należy do sądu, to wskazanie podstawy lub podstaw prawnych może rzutować na podstawę faktyczną rozstrzygnięcia, ponieważ argumentacja prawna pośrednio może być także nośnikiem twierdzeń faktycznych (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2011 r., I CSK 402/10, OSNC - ZD 2012, nr A, poz. 16, z dnia 13 kwietnia 2017 r., I CSK 270/16, niepubl., i z dnia 7 lipca 2017 r., V CSK 660/16, niepubl.).

W tym stanie rzeczy jedynie ubocznie należało zwrócić uwagę, że wskazany we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania art. 187 k.p.c., jako wyznaczający elementy powództwa, nie mógł zostać naruszony przez Sąd pierwszej, a tym bardziej Sąd drugiej instancji. Zarzut naruszenia art. 321 § 1 k.p.c. nie został natomiast odpowiednio powiązany ze wskazaniem przepisów o postępowaniu apelacyjnym (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2015 r., III CSK 153/14, OSNC 2016, nr 1, poz. 14, i z dnia 11 lutego 2016 r., V CSK 344/15, OSNC - ZD 2017, nr A, poz. 12).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 w związku z art. 98, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

